

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 100/2010-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. marca 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Ľ. B., I., zastúpeného advokátkou JUDr. E. S., D., vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 19 ods. 1 a čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky personálnym rozkazom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 556 z 21. novembra 2005 a rozhodnutím Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. p.: KM-185/PK-2005 z 24. januára 2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ľ. B. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. februára 2010 doručená sťažnosť Ľ. B., I. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a porušenie základných práv zaručených v čl. 19 ods. 1 a čl. 35 ods. 1 ústavy personálnym rozkazom Ministerstva vnútra

Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“) č. 556 z 21. novembra 2005 a rozhodnutím ministerstva vnútra č. p.: KM-185/PK-2005 z 24. januára 2006.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol personálnym rozkazom ministerstva vnútra č. 556 z 21. novembra 2005 podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej službe príslušníkov PZ“) prepustený zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru z dôvodu porušenia služobnej prísahy a služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom.

Proti personálnemu rozkazu podal sťažovateľ rozklad, ktorý ministerstvo vnútra svojím rozhodnutím č. p.: KM-185/PK-2005 z 24. januára 2006 ako nedôvodný zamietlo. Následne sa sťažovateľ žalobou podanou Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) domáhal preskúmania a napokon aj zrušenia rozhodnutia ministerstva vnútra č. p.: KM-185/PK-2005 z 24. januára 2006. Krajský súd rozsudkom č. k. 2 S 114/2006-33 zo 7. novembra 2008 žalobu sťažovateľa zamietol s odôvodnením, že rozhodnutie ministerstva vnútra je v medziach dôvodov uvedených v žalobe v súlade so zákonom. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ odvolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) posúdil ako nedôvodné a rozsudkom sp. zn. 2 Sžo 5/2009 z 18. novembra 2009 napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil.

Sťažovateľ v sťažnosti podanej ústavnému súdu uviedol:

«Domnievam sa, že personálnym rozkazom Ministerstva vnútra SR č. 556 z 21. 11. 2005 v spojení s rozhodnutím Ministerstva vnútra SR č. p. KM-185/PK-2005 z 24. 1. 2006 boli porušené moje základné práva alebo slobody zaručené Ústavou Slovenskej republiky. ...

V napádaných rozhodnutiach som označený ako človek a navyiac ako príslušník Policajného zboru, ktorý zvlášť hrubým spôsobom porušil služobnú prísahu a služobné povinnosti, lebo som prijal 5.000,- Sk ako úplatok, narušil som tým vážnosť Policajného zboru SR a ohrozil som jeho dôveru. Takéto zásadné závery boli vykonané bez riadneho

a úplne zisteného skutkového stavu, teda bez toho, aby boli konštatované a posudzované všetky významné skutočnosti, ktoré predchádzali skutku z 27. 9. 2005 a o ktorých Ministerstvo vnútra SR vedelo, resp. vedieť muselo.

Ja som úplatok neprijal. Ak by bol tento záver správny, musel by som byť odsúdený za trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 1, 2 Tr. zák. a tiež aj za trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1, písm. a) Tr. zák. Práve z týchto trestných činov (a z totožného skutku) ma špeciálny súd v plnom rozsahu oslobodil. ...

... Nie je prípustné, a to ani z hľadiska základných ľudských práv a slobôd, aby aj teda v záujme boja proti porušovaniu zákonov a morálnych hodnôt spoločnosti bolo zasahované do základných ľudských práv a slobôd – nezákonným spôsobom. V danom prípade s vopred pripraveným scenárom – uskutočniť trestný čin vytypovaným páchatelom z vlastných radov, navyiac, paradoxne takým, u ktorých žiadne konkrétne dôvody alebo predpoklady indikované neboli.

Na základe týchto záverov rozhodol aj Špeciálny súd v Pezinku.

Postupom Ministerstva vnútra SR bol som dotknutý v slobode, v rovnosti, v dôstojnosti a i vo svojich právach (článok 12 odst. 1 Ústavy SR), ako aj na svojom práve na zachovaní ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti (článok 19 odst. 1 Ústavy SR) a v neposlednom rade aj na mojom práve zachovať si povolanie, pre ktoré som sa rozhodol a ktoré som poctivo vykonával 17 rokov (článok 35 ods. 1 Ústavy SR). Moje ponechanie v služobnom pomere nebolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby (bez ohľadu na trestnoprávnu zodpovednosť). Skôr naopak, postup policajného zboru, ktorý riadil agenta, bol protiprávny a protiústavný a nebol v záujme dôležitých právnych záujmov štátnej služby. Na týchto záveroch nemení ani neskoršia konštatácia môjho pochybenia v tom, že som neodkladne neoznámil konanie A. M. nadriadeným, čím sa vytvorilo „zдание“ korupčného konania. Moja povinnosť v tomto ohľade v žiadnom prípade, v súvislosti s konaním policajného zboru, nemala viesť k tomu, že som hrubo porušil služobnú prísahu či služobnú povinnosť.

Protiprávnosť a protiústavnosť konania policajného zboru v mojom prípade platí aj mimo trestného konania. ...»

Na základe uvedeného sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a takto rozhodol:

„1. Sťažnosti sa vyhovuje.

2. Prepustením sťažovateľa zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru SR a tým aj skončením služobného pomeru, vykonaným personálnym rozkazom Ministerstva vnútra SR č. 556 z 21. 11. 2005 v spojení s rozhodnutím Ministerstva vnútra SR č. p. KM-185/PK-2005 z 24. 1. 2006 boli porušené základné práva sťažovateľa L. B. ..., podľa článku 12 odst. 1, článku 19 odst. 1, článku 35 odst. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

3. Personálny rozkaz Ministerstva vnútra SR č. 556 z 21. 11. 2005 a rozhodnutie Ministerstva vnútra SR č. p. KM-185/PK-2005 z 24. 1. 2006 sa zrušujú.

4. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky je povinné zaplatiť sťažovateľovi L. B. 25.000,- € ako primerané zadosťučinenie do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Sťažovateľovi L. B. sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia – 854,30 €, ktoré je povinné Ministerstvo vnútra SR zaplatiť na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. E. S. do 1 mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Podľa čl. 19 ods. 1 ústavy každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

Podľa čl. 35 ods. 1 ústavy každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.

V prvom rade je potrebné poznamenať, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom sťažovateľa, ktorý je v tomto prípade zastúpený kvalifikovanou právnou zástupkyňou. Preto v danej veci ústavný súd rozhodoval o porušení tých práv a v súvislosti s tým konaním, resp. rozhodnutiami, ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľ domáha v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite sťažnosti.

V zmysle uvedeného je predmetom skúmania ústavného súdu namietané porušenie základných práv sťažovateľa zaručených v čl. 19 ods. 1 a čl. 35 ods. 1 ústavy, ako aj porušenie čl. 12 ods. 1 ústavy, ku ktorému malo dôjsť personálnym rozkazom ministerstva vnútra č. 556 z 21. novembra 2005, ktorým bol sťažovateľ prepustený zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru a rozhodnutím ministerstva vnútra č. p.: KM-185/PK-2005 z 24. januára 2006, ktorým bol rozklad sťažovateľa proti rozkazu z 21. novembra 2005 zamietnutý.

S prihliadnutím na citovaný čl. 127 ods. 1 ústavy a v ňom zakotvený princíp subsidiarity („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred iným (všeobecným) súdom.

Inými slovami, pokiaľ je o ochrane sťažovateľom označeného základného práva alebo slobody oprávnený konať alebo rozhodovať iný súd, ústavný súd jeho sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci. Uvedené platí v plnom rozsahu aj pre konanie v správnom súdnictve (obdobne II. ÚS 60/01, II. ÚS 142/02, II. ÚS 199/02).

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon. Podľa § 7 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) v občianskom súdnom konaní súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmavajú súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

V zmysle ustanovenia § 247 ods. 1 OSP sa podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti tohto zákona postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

K preskúmaniu namietaného personálneho rozkazu ministerstva vnútra č. 556 z 21. novembra 2005 došlo na základe rozkladu sťažovateľa v konaní vedenom ministerstvom vnútra pod č. p.: KM-185/PK-2005 a jeho rozhodnutím z 24. januára 2006.

Z citovaných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že sťažovateľ bol oprávnený podať podľa § 244 v spojení s § 247 OSP žalobu o preskúmanie jednak zákonnosti postupu ministerstva vnútra v konaní vedenom č. p.: KM-185/PK-2005, ako aj zákonnosti jeho rozhodnutia z 24. januára 2006. V konečnom dôsledku sťažovateľ túto možnosť aj využil a žalobu skutočne podal. O nej rozhodoval krajský súd a následne najvyšší súd. V prípade, že by všeobecné súdy, konajúce v rámci správneho súdnictva, zistili pri svojej prieskumnej činnosti, že zo strany ministerstva vnútra došlo k neprípustnému zásahu do označených základných práv sťažovateľa, boli povinné týmto základným právam poskytnúť ochranu.

Pretože ústavný súd môže, vzhľadom na už spomenutý princíp subsidiarity (čl. 127 ods. 1 i. f. ústavy), zásadne preskúmať iba právoplatné rozhodnutia orgánov verejnej moci, ktorými sa rozhodlo o zákonnosti postupu orgánu verejnej správy, v okolnostiach daného prípadu by do úvahy prichádzalo iba preskúmanie rozhodnutia správneho súdu, ktorý rozhodol vo veci v poslednom stupni, t. j. rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžo 5/2009 z 18. novembra 2009. Sťažovateľ však toto rozhodnutie vo svojej sťažnosti podanej ústavnému súdu nenamietal, a v petite, ktorým je ústavný súd viazaný, nežiadal vyslovenie porušenia jeho základných práv týmto rozsudkom a taktiež nežiadal ani jeho zrušenie. Preto sa týmto rozhodnutím ústavný súd zaoberať nemohol.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd konštatuje, že právomoc správneho súdnictva v danej veci vo vzťahu k namietaným rozhodnutiam ministerstva

vnútra (tak voči personálnemu rozkazu z 21. novembra 2005, ako aj voči rozhodnutiu z 24. januára 2006) vylučuje právomoc ústavného súdu, preto bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa pri jej predbežnom prerokovaní odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pretože sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, neprichádzalo do úvahy rozhodovať o jeho ďalších požiadavkách (zrušiť personálny rozkaz a rozhodnutie ministerstva vnútra a priznať mu finančné zadost'účinenia a náhradu trov právneho zastúpenia), rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, ku ktorému v prípade sťažovateľa nedošlo.

Ústavný súd nad rámec poznamenáva, že sťažnosť mohla byť odmietnutá aj ako oneskorene podaná.

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 108/02, IV. ÚS 158/04).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že namietané rozhodnutia, t. j. personálny rozkaz ministerstva vnútra č. 556 bol vydaný 21. novembra 2005 a rozhodnutie ministerstva vnútra

č. p.: KM-185/PK-2005, ktorým bolo rozhodnuté o rozklade sťažovateľa, bolo vydané 24. januára 2006. V tento deň, t. j. 24. januára 2006 podal sťažovateľ krajskému súdu návrh na preskúmanie a zrušenie rozhodnutia ministerstva vnútra. Sťažnosť bola doručená ústavnému súdu 12. februára 2010.

Podľa ústavného súdu od 24. januára 2006, keď sťažovateľ podal krajskému súdu návrh na preskúmanie a zrušenie napadnutého rozhodnutia ministerstva vnútra z 24. januára 2006, do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu, t. j. 12. februára 2006, bez akýchkoľvek pochybností uplynula sťažovateľovi lehota na podanie sťažnosti (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

Z uvedených dôvodov mohol ústavný súd sťažnosť odmietnuť aj ako oneskorene podanú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. marca 2010